

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/75/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012201011
Dátum vydania rozhodnutia:	13.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7012201011.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: F. R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., XXX XX V. XX, zastúpenej: JUDr. Ondrejom Lučivjanským, advokátom, so sídlom Vódárenská 2, 040 01 Košice, proti odporkyni: Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia č. XXX XXX XXXXX X zo dňa 23.07.2012 v konaní o invalidnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. augusta 2013 č. k. 8Sd 63/2012-67, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. augusta 2013 č. k. 8Sd 63/2012-67 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXXX X zo dňa 23.07.2012, ktorým v zmysle ustanovení § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 10.07.2012.

Vo svojom odôvodnení krajský súd uviedol, že návrhom navrhovateľky na výsluch posudkového lekára a pribratie znalca do konania, nevyhovel, nakoľko doplňujúci posudok z 3.4.2013 považoval v plnej miere za postačujúci a pribratiu znalca nevyhovel z dôvodu neúčelnosti a nehospodárnosti, nakoľko súd nemal pochybnosti o odborných lekárskych záveroch posudkového lekára, keďže ten v plnom rozsahu prihliadol na všetky navrhovateľkou doložené lekárske správy a tie následne odborne a náležite vyhodnotil.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že na základe vykonaného dokazovania v súdnom konaní dospel k záveru, že skutkové okolnosti, týkajúce sa miery poškodenia navrhovateľkinho zdravia, boli niekoľkonásobne dostatočne dodatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi, ktorí vo svojich posudkoch zhodne vyhodnotili zdravotné postihnutie navrhovateľky. Medzi jednotlivými závermi posudkových lekárov neboli zistené žiadne rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. V prípade rozhodujúceho zdravotného postihnutia navrhovateľky posudkoví lekári zhodne skonštatovali chorobu H54.5 [príloha č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitola VII, oddiel A, položka

11.2, písmeno a) zákona o sociálnom poistení] s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovenou na hornej hranici rozpätia, t. j. 30 %.

K odvolacej námietke navrhovateľky, že je na ľavé oko úplne slepá a na druhé čiastočne, krajský súd poznamenal, že zo žiadnej lekárskej správy navrhovateľky, ktorú mali posudkoví lekári pri posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľky k dispozícii, súdu v plnej zhode s odbornými lekárskymi závermi posudkových lekárov navrhovateľkou tvrdené zdravotné postihnutia nevyplynuli. Krajský súd sa v plnej miere stotožnil s odbornými lekárskymi závermi posudkových lekárov, v zmysle ktorých navrhovateľka trpí krátkozrakosťou ťažkého stupňa vľavo s vrodenou kataraktou a následnou tupozrakosťou, vpravo krátkozrakosťou stredne ťažkého stupňa so zachovanou zrakovou ostrosťou s malými defektmi v zornom poli. Zaradenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia navrhovateľky pod kapitolu VII, oddiel A, položku 11.2, písmeno a) prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení krajský súd považoval za dostatočne ozrejmene vykonaným dokazovaním. V prípade navrhovateľky sa totiž jednalo o dlhotrvajúcu ustálenú formu čiastočne poškodzujúcu funkciu ľavého oka s vplyvom na pracovné zaradenie tak, ako to konštatoval posudkový lekár v lekárskej správe zo dňa 09.10.2012. V zhode s odborným názorom sa krajský súd taktiež stotožnil so záverom, že v prípade pravého, lepšie vidiaceho oka navrhovateľky boli prítomné len ojedinelé výpadky v zornom poli, ktoré boli hodnotené ako posudkovo málo významné.

Podľa názoru krajského súdu navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity. Z dôvodu, že sa navrhovateľke nepodarilo spochybniť správnosť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok mal krajský súd za to, že o jej žiadosti o invalidný dôchodok bolo rozhodnuté správne, zákonne a v súlade s objektívne zisteným skutkovým stavom.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, ktorá je toho názoru, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonaním navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a tak dospel k nesprávneho právneho posúdeniu.

Uviedla, že ani na jednom z ústnych pojednávaní, ktoré boli vykonávané v Sociálnej poisťovni nebola vyšetrená očnému lekárom. Posudkoví lekári iba preštudovali predložené nálezy, perimetrické vyšetrenia a na základe predložených dokumentov skonštatovali, že na invalidný dôchodok nemá nárok z dôvodu nespĺnenia podmienok podľa tabuliek. Nie je jej zrejmé, ako posudkoví lekári dospeli k záveru, že na invalidný dôchodok nemá nárok z dôvodu nespĺnenia podmienok podľa tabuliek, keďže v lekárskej správe z 15.1.2013 je uvedené posudkovým lekárom, že u navrhovateľky ide krátkozrakosť stredne ťažkého stupňa, ktorá je zaradená podľa tabuliek - miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozmedzí od 40% - 60%.

Posudkový lekár v doplnujúcom posudku zo dňa 3.4.2013 len stroho poukázal na výsledky posudku zo dňa 15.1.2013 bez toho, aby sa vyjadril ako dospel k záveru, že navrhovateľke ponecháva 30% MPSVZČ podľa kapitoly VII, oddielu A, položky 11.2, písmena a) - ľahké ustálené formy čiastočne poškodzujúce funkcie oka, ktoré majú vplyv na pracovné zariadenie.

Navrhovateľka ďalej uviedla, že nesúhlasí ani s postupom krajského súdu, ktorý odmietol jej návrhy ohľadom vypočutia posudkového lekára a vyhotovenia znaleckého posudku. Má za to, že ide dôkazy spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie no veci samej.

Navrhovala preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia na účely súdneho i správneho konania. Navrhovateľka neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, sú vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Podľa odporkyne navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovala preto rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 250s ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok treba zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou

fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona), je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Z administratívneho spisu vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky bol posudzovaný, na základe jej žiadosti o invalidný dôchodok z 10.7.2012, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice. Ako rozhodujúce zdravotné postihnutie boli ustanovené - Choroby zmyslových orgánov: Kapitola VII. - oddiel A - položka 11.2, s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 30%. Podľa posudku je posudzovaná od narodenia sledovaná očné lekárom pre vrodenú kataraktu ľavého oka s amblyopiou a s postupným vývojom myopie. Ide o dlhotrvajúcu ustálenú formu čiastočne poškodzujúcu funkciu ľavého oka, s vplyvom na pracovné zaradenie. Podľa výroku posudku navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Rozhodnutím z 23.7.2012 bola žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zamietnutá.

Na základe konania o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne zo dňa 23.7.2012, bol zdravotný stav navrhovateľky opäť posudzovaný dňa 9.10.2012, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, ktorý aj po zhodnotení doloženého očného vyšetrenia trval na svojom posudku z 10.7.2012.

Zdravotný stav navrhovateľky bol opätovne posudzovaný dňa 23.7.2012, dňa 19.11.2012, lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach, kam navrhovateľka doniesla očný nález z 3.9.2012 s výsledkom počítačovej perimetrie s odporúčením opakovať vyšetrenie okuliarkovou korekciou, ktorá nebola realizovaná. Preto posudkový lekár rozhodol, že menovaná bude predvolaná na zasadnutie opäť po obdržaní nálezu.

Na zasadnutie dňa 13.12.2012 sa navrhovateľka nedostavila, preto bola opakovane predvolaná.

Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný dňa 15.1.2013 s určením rozhodujúceho zdravotného postihnutia - Choroby zmyslových orgánov - kap. VII, odd. A, pol. 11.2, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30%. Podľa posudku je posudzovaná od narodenia sledovaná očné lekárom pre vrodenú kataraktu ľavého oka s následnou tupozrakosťou, s postupným vývojom myopie, t. č. opakované očné nálezy vrátane počítačového perimetra dokumentujú u posudzovanej obojstrannú krátkozrakosť s tupozrakosťou ľavého oka. Na lepšie vidiacom pravom oku sú prítomné ojedinelé výpady v zornom poli, ktoré sú posudkovo málo významné, krátkozrakosť je stredne ťažkého stupňa a nezdôvodňuje invaliditu.

V posudku z 3.4.2013, vykonanom na základe dožiadania krajského súdu o doplnenie posudku, posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach, dospel k rovnakým záverom, ako pri predchádzajúcim posudzovaní.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že samotné napadnuté rozhodnutie len odkazuje na posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice z 10. júla 2012, ktorý sám o sebe je veľmi strohý a ako ukázal priebeh konania objektívne si vyžiadala nielen následné doplnenie zisteného skutkového stavu stanoviskom lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie aj opakovaným posudkom na požiadanie súdu prvého stupňa.

Aj keď krajskému súdu nemožno uprieť snahu o čo najpresnejšie zistenie skutkového stavu, podľa názoru odvolacieho súdu naďalej existujú pochybnosti o správnosti posúdenia závažnosti zdravotného postihnutia navrhovateľky, ktoré neboli úplne odstránené.

Navrhovateľka na pojednávaní dňa 6.2.2013, ako aj v podaní predloženom na tomto pojednávaní, namietala, že ani na jednom z ústnych pojednávaní, ktoré boli vykonávané v Sociálnej poisťovni, nebola vyšetrená očné lekárom a zdôraznila, že predložením perimetrického vyšetrenia s okuliarmi, sa zistilo, že nevidí nielen na ľavé oko, ale čiastočne aj na pravé oko a hoci v jej prípade nešlo o stratu oka úrazom

(pri ktorom sa priznáva MPSVZČ 45%), ale vrodenou vadou, ide o ťažkú, dlhotrvajúcu a liečeniu vzdorujúcu formu trvale poškodzujúcu zrakové funkcie nachádzajúce sa v bode 11.3 tabuľky (Kapitola VII - Choroby zmyslových orgánov oddiel A - zrak) zodpovedajúce MPSVZČ 40-50 % (a/ jednostranné) alebo 60-70 % (b/ obojstranné). Podľa jej zistení jej zdravotné poškodenie zodpovedá minimálnej položke 6. - Chyby zorného poľa bod c/ - koncentrické zúženie obojstranné (ľavé oko - úplná slepota, pravé oko podľa perimetrického vyšetrenia v nazálnom kvadrante v 5 bodoch absolútna slepota do 30 st. a do 15 st. pokles v 6 bodoch.

Aj keď si súd prvého stupňa vyžiadal k týmto námietkam doplnenie posudku, z predloženého vyjadrenia z 3.4.2013 posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie, pracovisko v Košiciach, vyplýva, že tento len pripomenul, že zdravotný stav navrhovateľky bol zhodnotený dňa 15.1.2013 za prítomnosti odbornej očnej lekárky a zopakoval predchádzajúci posudkový záver s poznámkou, že všetky ostatné kombinácie a variácie udávané v zápisnici o pojednávaní krajského súdu posudkovo nezodpovedajú dokumentovanému a zhodnotenému zdravotnému stavu posudzovanej. Vzhľadom na to, že takéto vyjadrenie posudkového lekára spracované už bez súčinnosti s odborným očným lekárom (čo nemalo ujsť pozornosti súdu prvého stupňa) zrejme nezodpovedá očakávaniu účastníkov konania a ani preskúmvajúceho súdu na odstránenie pochybností o rozsahu a závažnosti (jednostranné, obojstranné) poškodenia zraku navrhovateľky ako aj metodiky jeho posudzovania, bolo potrebné aj podľa názoru odvolacieho súdu trvať na požadovanom stanovisku k námietkam navrhovateľky a jeho podrobnejšom zdôvodnení v súčinnosti s prísediacim lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore (§ 153 ods. 8 zákona) V tejto súvislosti je treba pripomenúť, že je predovšetkým povinnosťou odporkyne (§ 195 zákona) postupovať pred vydaním rozhodnutia tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel si obstarala potrebné podklady na rozhodnutie (akým je aj presvedčivý lekárske posudok) a pri posudzovaní veci objasnila rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania a takýto svoj postup spolu s úvahami, akými bola vedená pri hodnotení dôkazov a použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovala (§ 209 ods. 4 zákona) uviedla v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré má presvedčiť o správnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu predovšetkým účastníka konania, ktorého sa týka.

S poukazom aj na pôvodný zámer súdu prvého stupňa dospel odvolací súd k záveru o pretrvávajúcej potrebe doplnenia dokazovania v naznačenom smere, preto napadnutý rozsudok prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1, 2 OSP). Až po doplnení a odstránení vytýkaného nedostatku bude môcť súd prvého stupňa vo veci opätovne rozhodnúť vrátane rozhodnutia o náhrade trov konania (§ 224 ods. 3 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.